

Bryssel den 23.5.2018
COM(2018) 407 final

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

om Irlands nationella reformprogram 2018

med avgivande av rådets yttrande om Irlands stabilitetsprogram 2018

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

om Irlands nationella reformprogram 2018

med avgivande av rådets yttrande om Irlands stabilitetsprogram 2018

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken¹, särskilt artikel 5.2,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 1 november 2011 om förebyggande och korrigering av makroekonomiska obalanser², särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation³,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner⁴,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Den 22 november 2017 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten, som inledde 2018 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Den tog vederbörlig hänsyn till den europeiska pelaren för sociala rättigheter som proklamerades av Europaparlamentet, rådet och kommissionen den 17 november 2017. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 22 mars 2018. Den 22 november 2017 antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, rapporten om förvarningsmekanismen, där det angavs att Irland var en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen också en rekommendation till rådets

¹ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.

² EUT L 306, 23.11.2011, s. 25.

³ COM(2018) 407 final.

⁴ P8_TA(2018)0077 och P8_TA(2018)0078.

rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet som Europeiska rådet godkände den 22 mars 2018. Den 14 maj 2018 antog rådet rekommendationen om den ekonomiska politiken i euroområdet (nedan kallad *rekommendationen för euroområdet*).

- (2) Med tanke på att ekonomierna i den ekonomiska och monetära unionen är tätt sammanvävda bör Irland, i egenskap av en medlemsstat som har euron som valuta, se till att rekommendationen om den ekonomiska politiken i euroområdet, som återspeglas i rekommendationerna 1 och 2, genomförs fullständigt och i tid.
- (3) Landsrapporten 2018 för Irland⁵ offentliggjordes den 7 mars 2018. Den innehöll en bedömning av hur väl Irland hade lyckats med de landsspecifika rekommendationer som rådet antog den 11 juli 2017, med uppföljningen av tidigare års rekommendationer och med sina nationella Europa 2020-mål. Den innehöll också en fördjupad granskning enligt artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011, vars resultat också offentliggjordes den 7 mars 2018⁶. Av analysen drog kommissionen slutsatsen att Irland har makroekonomiska obalanser. Det är särskilt de stora stockarna av privata och offentliga skulder och nettoutlandsskulden som utgör sårbarheter. Förbättringarna är dock avsevärda. De senaste årens starka produktivitetsökning har lett till förbättrad konkurrenskraft och till en positiv bytesbalans som medfört att den stora nettoutlandsskulden snabbt minskat. Den starka ekonomiska tillväxten fortsätter att stödja den privata skuldsaneringen. Den privata skuldsättningen är ändå fortsatt hög, men den stora effekt som de multinationella företagens verksamhet har måste beaktas då företagens skuldsättning värderas, medan hushållens skuldsättning i stort ligger i linje med fundamenta. Den offentliga sektorns skuld väntas ligga kvar på en nedåtgående trend, och underskottet närmar sig balans. Bostadspriserna ökar i snabb takt, men troligtvis från undervärderade nivåer, vilket också stärker hushållens balansräkningar. Bankerna är välkapitaliserade och deras lönsamhet ökar gradvis. Stocken av nödlidande lån är fortsatt stor, men fortsätter att krympa. Det har vidtagits politiska åtgärder för att ta itu med den här sårbarheten, men för vissa åtgärder tar det tid innan de förväntade effekterna kan nås.
- (4) Den 18 april 2018 lade Irland fram sitt nationella reformprogram för 2018 och sitt konvergensprogram för samma år. För att beakta deras inbördes samband har de båda programmen bedömts samtidigt.
- (5) Vid programplaneringen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna (nedan kallade *ESI-fonder*) för 2014–2020 har relevanta landsspecifika rekommendationer beaktats. Enligt artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013⁷ får kommissionen begära att en medlemsstat ska se över och föreslå ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har i riktlinjerna för tillämpning av åtgärder som sammanlänkar

⁵ SWD(2018) 206 final.

⁶ COM(2018) 120 final.

⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

effektiva ESI-fonder med sund ekonomisk styrning beskrivit närmare hur den kommer att tillämpa den bestämmelsen⁸.

- (6) Irland omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del och av övergångsreglerna för skuldkriteriet. I sitt stabilitetsprogram för 2018 förväntar sig regeringen att det samlade underskottet ska sjunka till 0,2 % av BNP 2018 och att det fortsätter att stegvis förbättras och övergår i ett överskott på 0,4 % av BNP 2021. Det medelfristiga budgetmålet – ett strukturellt underskott på 0,5 % av BNP – väntas uppnås från och med 2019. Enligt stabilitetsprogrammet för 2018 väntas den offentliga skuldkvoten sjunka till 66 % av BNP under 2018 och fortsätta att sjunka till 58,7 % för 2021. Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för dessa budgetprognoser är realistiskt. Samtidigt har de åtgärder som ska stödja de planerade underskottsmålen från 2019 och framåt inte beskrivits tillräckligt.
- (7) Den 11 juli 2017 rekommenderade rådet Irland att säkerställa att de primära offentliga nettoutgifternas nominella tillväxt inte överskrider 2,4 % 2018, vilket motsvarar en årlig strukturell anpassning på minst 0,6 % av BNP. Samtidigt påpekade rådet att man då bör ha en finanspolitisk inriktning som bidrar både till att stärka den pågående återhämtningen och säkerställa hållbarheten i Irlands offentliga finanser. Enligt kommissionens vårprognos 2018 finns det en risk för en viss avvikelse från den rekommenderade finanspolitiska anpassningen 2018 och under 2017 och 2018 tillsammans.
- (8) Under 2019 bör Irland uppnå sitt medelfristiga budgetmål. Det är förenligt med att de primära offentliga utgifternas nominella tillväxt⁹ inte överskrider 5,3 %¹⁰, vilket motsvarar en årlig strukturell anpassning på 0,1 % av BNP. Enligt kommissionens vårprognos 2018 beräknas det strukturella saldot uppgå till ett underskott på 0,4 % av BNP 2019, vilket är högre än det medelfristiga budgetmålet. Irland väntas följa övergångsreglerna för skuldkriteriet 2018 och iakttä skuldkriteriet 2019. Sammantaget anser rådet att Irland måste vara redo att vidta ytterligare åtgärder för att säkerställa efterlevnad under 2018 och att landet väntas följa stabilitets- och tillväxtpaktens regler 2019. Med tanke på skillnaden mellan måtten på BNP och inhemsk produktion i Irland och den tillhörande effekten på skuldkvoten, Irlands gällande konjunkturförhållanden och de ökande externa riskerna, skulle det vara klokt att använda eventuella oförutsedda intäkter till att ytterligare sänka den offentliga skuldkvoten.
- (9) De offentliga finanserna har stärkts ytterligare mot bakgrund av en stadig produktionsökning, men ändå kvarstår riskerna för intäktsvolatilitet, och det finns utrymme för att göra intäkterna mer motståndskraftiga mot ekonomiska fluktuationer och negativa störningar. En begränsning av omfattningen av och antalet skatteutgifter

⁸ COM(2014) 494 final.

⁹ De offentliga nettoutgifterna består av de totala offentliga utgifterna exklusive ränteutgifter, utgifter för EU-program som motsvaras fullt ut av inkomster från EU-medel och icke-diskretionära förändringar i utgifterna för arbetslöshetsförmåner. Nationellt finansierade fasta bruttoinvesteringar fördelas över fyra år. Diskretionära åtgärder på inkomstsidan eller lagstadgade inkomstökningar är inräknade. Engångsåtgärder på såväl inkomst- som utgiftssidan är avräknade. Utgiftsriktmärket speglar en anpassning för att korrigera för en avvikelse i den tioåriga referenstakten för potentiell tillväxt som orsakades av den exceptionellt höga reala BNP-tillväxten under 2015. Till följd av den metod som de irländska myndigheterna har använt för sina beräkningar av budgeten 2017 har kommissionen använt sig av genomsnittet av den potentiella tillväxttakten för 2014 och 2016.

¹⁰ Precis som 2018 speglar utgiftsriktmärket en anpassning för att korrigera för en avvikelse i den tioåriga referenstakten för potentiell tillväxt som orsakades av den exceptionellt höga reala BNP-tillväxten under 2015.

och en breddning av skattebasen skulle stabilisera intäkterna mot bakgrund av den ekonomiska volatiliteten. En del nya skatteåtgärder har dock varit inriktade på nedskärningar och lättnader och verkar ytterligare ha ökat beroendet av mycket konjunkturkänsliga intäktskällor. Dessutom har Irland möjlighet att förbättra hur skattesystemet kan bidra till att nå landets miljömål.

- (10) Såsom framhölls i 2018 års rekommendation för euroområdet, är kampen mot skattebetalarnas aggressiva planeringsmetoder viktig för att förhindra snedvridningar av konkurrensen mellan företag, sörja för rättvis behandling av skattebetalarna och trygga de offentliga finanserna. Spridningseffekter av skattebetalarnas aggressiva planeringsmetoder mellan medlemsstaterna kräver att de nationella strategierna samordnas för att komplettera EU-lagstiftningen. De upphovsrättsliga ersättningsarnas och aktieutdelningarnas höga andel av BNP tyder på att Irlands skatteregler används av företag som ägnar sig åt aggressiv skatteplanering. Ett begränsat uttag av källskatt på utgående (dvs. från EU-invånare till invånare i länder utanför EU) upphovsrättsliga ersättningar och aktieutdelningar som görs av företag med säte i Irland kan leda till att de betalningarna undgår beskattning helt och hållet, om de inte omfattas av skatt i den mottagande jurisdiktionen. Dessutom kan företag använda vissa bestämmelser i de bilaterala skatteavtalen mellan Irland och några andra länder för att åsidosätta den nya regeln om skatterättslig hemvist som infördes i landet 2015. Resultatet av det samråd som Irland hållit till följd av en oberoende översyn av bolagsskattelagstiftningen kommer att vara relevant för utformningen av den aviserade skattereformen. Kommissionen noterar den senaste tidens positiva åtgärder som aviserats eller antagits (dvs. åtgärder för att bekämpa inhemsk aggressiv skatteplanering och möjliga defensiva åtgärder mot listade icke-samarbetsvilliga jurisdiktioner). På grundval av den senaste tidens samtal kommer kommissionen att fortsätta den konstruktiva dialogen för att bekämpa skattebetalarnas aggressiva planeringsmetoder.
- (11) Risker för den långsiktiga statsfinansiella hållbarheten med koppling till kostnaden för en åldrande befolkning finns kvar. Irland har vidtagit vissa mer betydande effektivitetsåtgärder som ett kostnadsbesparande avtal med läkemedelsbranschen, ett system för finansiell förvaltning och aktivitetsbaserad finansiering. Några åtgärder har också vidtagits för att förbättra tillgången till primärvård. Det irländska hälso- och sjukvårdssystemet är dyrt och står inför många utmaningar, som förvärras av en snabbt åldrande befolkning. Dessutom kan primär- och närvården ännu inte avlasta det ökande trycket på slutenvårdens kapacitet och kostnader. Den planerade övergången till allmän hälso- och sjukvård måste få stöd av en flerårig budgetplanering och bättre utgiftskontroll. Den måste också ha en omfattande utgiftsöversyn av hälso- och sjukvårdssektorns effektivitet och ändamålsenlighet som underlag. Dessutom bör man överväga att stärka primärvårdens roll som grindvakt åt Irlands överbelastade sjukhus. Trots en rad reformer för att ta kontroll över de offentliga pensionsutgifterna, väntas pensionssystemet totala underskott att öka kraftigt på lång sikt. Ett snabbt genomförande av färdplanen för pensionsreformen är avgörande för att stärka det irländska pensionssystemets finansiella hållbarhet.
- (12) Många år med låga investeringar efter den ekonomiska kraschen tar ut sin rätt när det gäller tillgången till adekvat infrastruktur inom transport, ren energi, vattentjänster, bostäder och telekommunikationer. Ständig bostadsbrist tillsammans med stigande efterfrågan fortsätter att underblåsa fastighetsprisökningarna. Även om priserna inte verkade vara övervärderade 2016, är överkomligheten ett orosmoment. Om man inte tar tag i problemen, kommer begränsningarna av bostadsutbudet att bidra till att obalanser byggs upp. Tillsammans med samhällsplanering är bättre infrastruktur en

mycket viktig förutsättning för att kunna bemöta bostadsbristen och för att stärka privata investeringar, produktivitetsökningar och en balanserad ekonomisk utveckling i regionerna. Dessutom kommer infrastrukturinvesteringar i ren energi, ren kollektivtrafik och vattenförsörjning samt intensifierade satsningar på förnybar energi och den cirkulära ekonomin att vara grundläggande för att Irland ska kunna lyckas med sin övergång till en miljömässigt motståndskraftig ekonomi med låga utsläpp. Den nationella utvecklingsplanen 2018–2027 och den nationella planeringsramen, som ingår i Irlands 2040-strategi, kommer att vara stora steg i rätt riktning när de genomförs i nära samordning med intressenterna.

- (13) Med de nuvarande klimatåtgärderna kommer Irland inte att uppnå sina klimatmål inom Europa 2020. Man har bara gjort mindre framsteg med att fasa ut fossila bränslen i viktiga delar av ekonomin, främst jordbruket, vägtransporter och bostadssektorn. Därmed blir det nödvändigt för Irland att använda sig av tillgängliga flexibiliteter för att kunna följa beslutet om ansvarsfördelning, t.ex. köpa utsläppsrätter från andra medlemsstater. Nationella prognoser visar på omfattningen av de extra insatser som krävs: utsläppen inom ramen för beslutet om ansvarsfördelning (med bindande årliga mål för utsläpp av växthusgaser för 2013–2020) väntas att öka fram till 2025, innan de stabiliserar sig på en nivå något under utsläppsnivån 2025, på basis av gällande strategier. Irland antog nyligen en nationell minskningsplan med en färdplan för en koldioxidsnål ekonomi och ett enhetligt ramverk för att ta itu med kvarvarande problem i energisektorn. I sin nuvarande form innehåller planen få nya, specifika utsläppsbegränsningsåtgärder. I den nationella planeringsramen finns också en miljödel, som ett erkännande av det faktum att adekvat samhällsplanering kommer att vara avgörande för klimatåtgärderna med tanke på att befolkningen bor mycket utspritt och att Irland bara har ett fåtal större tätorter, som alla har stora trafik- och kollektivtrafikproblem. Slutligen kommer den nationella utvecklingsplanen för 2018–2027 och ett effektivt genomförande av den att få en avgörande roll för att minska användningen av fossila bränslen i ekonomin. Planen avgör i vilken utsträckning ytterligare medel kommer att mobiliseras för utfasningen av fossila bränslen i energisektorn, införandet av förnybara energikällor och förbättringen av kollektivtrafiken och energieffektiviteten.
- (14) En utmaning för Irland är att säkerställa att tillväxten omfattar alla. Arbetslösheten sjönk till 6,7 % 2017 men vissa grupper står fortfarande långt från arbetsmarknaden och befinner sig i socialt utanförskap. Socialförsäkrings- och skattesystemen är mycket bra på att minska fattigdom och ojämlikhet, och Irland har vidtagit åtgärder för att uppmuntra människor att arbeta genom att förmåner och tilläggsersättningar fasas ut. Irlands ihållande höga andel personer som riskerar fattigdom eller social utestängning är kopplad till den höga andelen människor som bor i hushåll med låg arbetsintensitet (nästan två gånger högre än EU-genomsnittet och högst i EU – 18,2 % mot 10,5 % 2016). Det gäller särskilt för hushåll med ensamstående föräldrar. Nästan tre fjärdedelar av de som inte arbetar i Irland är ekonomiskt inaktiva. Både den totala andelen personer och andelen barn som riskerar fattigdom eller social utestängning sjönk något under 2016 men ligger ändå högre än EU-genomsnittet. Följaktligen måste Irland fullfölja genomförandet av sin handlingsplan för arbetslösa hushåll, däribland genom att förbättra det integrerade stödet till dem som befinner sig längst från arbetsmarknaden. Utbudet av sociala boenden kräver fortsatt uppmärksamhet om det ska gå att uppfylla de ambitiösa målen och den höga efterfrågan.
- (15) Tillgången till barnomsorg på heltid till adekvat kostnad och av hög kvalitet är fortfarande en utmaning. Enligt OECD var utgifterna för barnomsorg i förhållande till

lönen i Irland 2015 de högsta i EU för ensamstående föräldrar och de näst högsta för par. De höga barnomsorgskostnaderna kan vara ett hinder för ett avlönat jobb, särskilt i låginkomsthushåll, däribland för ensamstående föräldrar. Detta har en negativ effekt på kvinnors förvärvsfrekvens som 2016 var 65,4 %, vilket ligger nära EU-genomsnittet. Ett lagförslag om ett program för bidrag till barnomsorg (*Single Affordable Childcare Scheme*) diskuteras för närvarande i parlamentet. Det skulle börja tillämpas 2018 men det står redan klart att det blir försenat. Kvaliteten på barnomsorgen har också främjats, främst genom initiativ för att garantera att personalen har gedigen utbildning.

- (16) Skillnaden i förvärvsfrekvens mellan låg-, medel- och högutbildade var 2016 bland de största i EU och de lågutbildades förvärvsfrekvens är tio procentenheter lägre än före den ekonomiska krisen. En konsekvens – kopplad till förändringen av näringslivet – är att kompetensglapp och kompetensbrist har dykt upp på flera områden. Det visar att det finns ett behov av att snabba på strategier och åtgärder för kompetensutveckling och omskolning. Irland har framför allt ett lågt deltagande i livslångt lärande bland lågutbildade förvärvsarbetande, vilket gör dem sårbara för en förändrad arbetskraftsefterfrågan. Irland har totalt sett en av de lägsta nivåerna på digitala färdigheter i EU, vilket står i skarp kontrast till den höga andel högskoleutbildade inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik som tar examen från den högre utbildningen i Irland. Irland har också en av de lägsta förvärvsfrekvenserna i EU för personer med funktionsnedsättning.
- (17) De multinationella företagen ligger till största del bakom produktivitetsökningarna i Irland. Skillnaden i produktivitetsutfall mellan de företagen och irländska inhemska företag – främst små och medelstora företag – växer. Vissa multinationella företags höga internationella rörlighet och aktuella osäkerhetsfaktorer kan äventyra den irländska ekonomins hållbarhet och motståndskraft på längre sikt. Ny forskning visar att spridningseffekterna och fördelarna för de irländskägda företagen av de multinationella företagens verksamhet i Irland är begränsade när det gäller produktivitetsökningar, innovation och exportresultat. Irländska företag som bedriver forskning och utveckling drar dock nytta av spridningseffekter från de multinationella företagen. Offentliga incitament för att bedriva FoU och öka tillgången på utbildade arbetstagare för små och medelstora företag i Irland skulle främja spridningen av ny teknik till sådana företag. För att säkerställa de irländska företagens konkurrenskraft krävs dessutom att man begränsar ökningen av vissa insatsvaror och av juridiska kostnader, vilket det irländska konkurrensrådet har påpekat upprepade gånger. Hinder på marknaden för juridiska tjänster fortsätter att vara en utmaning som hämmar konkurrensen och ökar kostnaderna för dem som använder tjänsterna. Det påverkar främst småföretagen eftersom det fördyrar deras rättstvister. Inga genomförandeförordningar är ännu på plats för den nya lagen om juridiska tjänster. De offentliga samråden, som är ett krav vid genomförandelagstiftning, är mycket försenade.
- (18) Även om Irlands finansiella sektor är på god väg att återhämta sig, är historiska problem fortfarande en hämsko. Irland fortsätter visserligen att göra framsteg när det gäller att minska andelen nödlidande lån, men deras andel av alla lån (11,2 % i september 2017) är ändå en av de högsta i EU. Överskuldsättning, marknadskoncentration och ökad osäkerhet inom vissa exportnäringar tynger de små och medelstora företagens efterfrågan av lån, som är fortsatt dämpad. Det är viktigt att minska de långvariga skulderna, där de som är förfallna till betalning med över två år står för runt 60 % av alla bolån med förseningar 2017. Att minska skulder som inte

betalats av på länge kan också bidra till att lösa problemet med överskuldsättning, som minskar företagens – särskilt de små och medelstora företagens – incitament att använda lån på ett mer produktivt sätt. Ny forskning från Irlands centralbank visar att omstruktureringslösningar som innebär att man tillfälligt sänker återbetalningen för låntagarna är särskilt benägna att åter drabbas av betalningsinställelser. Återtagande och avskrivningar skulle kunna bli mer genomförbara och kompletteras av ett starkare konsumentskydd för försäljning av lån på andrahandsmarknaden, samtidigt som varaktigheten för omstruktureringslösningar garanteras.

- (19) Kommissionen har inom ramen för 2018 års europeiska planeringstermin gjort en omfattande analys av Irlands ekonomiska politik och redogjort för den i 2018 års landsrapport. Den har även bedömt stabilitetsprogrammet för 2018, det nationella reformprogrammet för 2018 samt uppföljningen av de rekommendationer Irland har fått tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmens relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Irland, utan också huruvida unionens regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka den övergripande ekonomiska styrningen i unionen genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på unionsnivå.
- (20) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat stabilitetsprogrammet för 2018 och dess yttrande¹¹ återspeglas särskilt i rekommendation 1 nedan.
- (21) Mot bakgrund av kommissionens fördjupade granskning och denna bedömning har rådet granskat det nationella reformprogrammet och stabilitetsprogrammet. Dess rekommendationer enligt artikel 6 i förordning (EU) nr 1176/2011 återspeglas i rekommendationerna 1–3 nedan.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Irland att 2018 och 2019 vidta följande åtgärder:

- 1. Uppnå det medelfristiga budgetmålet under 2019. Använda oförutsedda intäkter för att påskynda minskningen av den offentliga skuldkvoten. Begränsa omfattningen av och antalet skatteutgifter och bredda skattebasen. Ta itu med den väntade ökningen av åldersrelaterade utgifter genom att öka kostnadseffektiviteten i hälso- och sjukvården och genom att fullfölja de planerade pensionsreformerna.
- 2. Säkerställa ett snabbt och effektivt genomförande av den nationella utvecklingsplanen, däribland när det gäller ren energi, transporter, bostäder, vattentjänster samt barnomsorg av kvalitet och till överkomliga priser. Prioritera kompetensutveckling av den vuxna befolkningen i arbetsför ålder, med inriktning på digitala färdigheter.

¹¹ Enligt artikel 5.2 i rådets förordning (EG) nr 1466/97.

3. Främja produktivitetstillväxten i de irländska företagen, särskilt små och medelstora företag, genom att stimulera forskning och innovation med riktade strategier, mer direkta finansieringsformer och mer strategiskt samarbete med utländska multinationella företag, offentliga forskningscentrum och universitet. Främja snabbare och hållbara minskningar av långvariga skulder, med utgångspunkt i initiativ för sårbara hushåll, och genom att uppmuntra avskrivningar av exponeringar som inte går att få tillbaka.

Utfärdad i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande